

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe ann . . 5 fl.—cr. „ „ „ „ 1/2 ann 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe ann 14 fr. „ „ „ „ pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Corespondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Êr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	---

Ameliorarea dotatiunei clerului in regatulu Romaniei.

Ani multi sunt acum, de cand clerulu si in specialu clerulu de miru din regatulu Romaniei ascèpta, cá societatea, carei'a i-a servitu, si continua a-i servi cu credintia — se-i vina in ajutoriu, si se-i imbunatatiésca starea si positiunea materiala.

Si are tóta dreptatea clerulu Romaniei se ascepte acèsta imbunatatire, pentruca „vrednicu este lucratoriulu de plat'a s'a.“

Si acestu cleru ori intre ce impregiuràri s'a gasitu la diferite epoce si in grelele impregiuràri, prin cari a trecutu statulu romanu, si-a implinitu totdeun'a detorinti'a cu devotamentu si cu zelu apostolicu pentru tíera.

Astfelu ne spune la diferite ocaasiun i chiar societatea romana. Nu este raru, din contra fórte adeseori cetimu in jurnale cuvinte de lauda la adres'a bisericiei romane, si anume ca: „clerulu a binemeritatu pentru tíera, ca un'a si nedespartita a fost totdeun'a in Romani'a biseric'a cu natiunea si patri'a“ si altele.

Ei bine, daca adeveru contienn cuvintele citate mai sus, si ele trebue se aiba pre partea loru adeverulu, pentruca adeseori le pronuncia insasi corón'a, atunci asceptàrile clerului sunt cele mai legitime.

Acèsta legitimitate impune neaperatu societàtii romane detorinti'a, si inca un'a din cele mai sante detorintie, ca asceptàrile se nu remana numai in stadiulu de asceptare; ci cu unu ceasu mai nainte „cuventulu trupu sè-se faca;“ pentrucá facendu-se, si respective ameliorandu-se positiunea clerului, — clerulu romanu se-si póta face si elu la rândulu seu mai cu succesu detorinti'a intru inaintarea si inflorierea tierii, carei'a servece.

In cestiunea, de carea vorbimu, s'a observatu in anii din urma o viia misicare, ba am poté dice unu felu de agitatiune, in sinulu clerului si poporului ortodocsu din Romani'a.

Multiemita acestei misicàri, lucrurile au inaintatu asia de departe, in acèsta privintia, încât s'a presen-

tatu corpuriloru legiutórie unu proiectu de lege referitoriu la ameliorarea dotatiunei clerului de miru.

Am cetitu si noi acestu proiectu de lege, cand elu a fost prezentatu senatului de autoriulu lui, principele Dumitru Sturz'a.

Nu incupe nici cea mai mica indoiéla, meritosulu barbatu de statu si-a cascigatu prin acestu proiectu unu nou titlu de recunoscintia din partea bisericiei si societàtii romane. Proiectulu cá atare intentionéza imbunatatire, si astfelu merita tóta recunoscintia.

Si daca ne-am luat de asta data voi'a a vorbi si noi, cá fóia bisericésca despre acestu proiectu, de multu asceptatu, o facemu din motivulu, ca avemu facia de densulu unele observàri dupa noi de mare importantia.

Avemu si noi cei de dincóce de munti multe esperientie in ale bisericiei, si cá bisericani ne-am tie-nutu de detorintia a espune aci câteva din ele.

Proiectulu din cestiune intentionéza ameliorarea stàrii materiale a clerului prin luarea dotatiunei preotiloru in bugetulu comuneloru.

Nu incupe nici cea mai mica indoiéla acèsta forma de dotatiune este placuta pentru ori-ce functionariu. Se semte bine ori-care functionariu, cand scie, ca are o leafa sigura, si la prim'a fie-carei luni o capeta regulatu. Si purcediendu din acestu punctu de vedere, pre cât am observatu noi — preotii din Romani'a au salutatu cu placere acestu proiectu.

Dar ceeace este placutu nu este totdeun'a si practic. Si in casulu acest'a, ni-se pare noue, se va gasi biseric'a din Romani'a, daca acestu proiectu va deveni lege.

Dar se ne esprimamu!

Punctulu nostru de manecare in ale bisericiei este: ca in tóte se-ne gasimu, lucrandu si traindu constituiti pre bas'a vecinicheloru principie evangelice.

Aceste principie, singurele, dupa care se póte constitui biseric'a, — pretindu, cá biseric'a se fia autonoma, de sene statatória, — se-si reguleze ea tóte

afacerile prin organele ei in cadrulu si in form'a pretinsa de doctrinele Mantuitorului.

Ei bine, organele principale, prin cari luca biserice'a, sunt preotii, si o biserică este numai intru atât'a puternică, încât are preoti independenți si la înaltimea misiunii lor, cari neinfluențiați de nimenea, ci conduși numai de zelul lor apostolic se lucre la dezvoltarea poporului pe calea intelectuală-morală.

Judecându din acestu punctu de vedere noi tare ne temem, ca votându-se proiectulu din chestiune, elu nu va aduce nici clerului, nici bisericei si nici societăți rōdele, ce se intenționeza prin trensulu.

Faptu este, si remane, ca cîne platesce pre unu functionariu, — de regula ascēpta dela densulu se-i face servitiu. In casulu de facia platindu comun'a politica, si nu comun'a bisericeasca pre preotu, — se pōte fîrte usioru intemplă, că preotulu se vina in positiuni fōrte critice pentru elu, si si mai critice pentru biserică si pentru societate. Se pōte adeca intemplă, că se obvina casuri, că altele se fia interesele bisericei, si altele interesele comunei politice, respective interesele acelor'a, cari conduc destinele acestei corporatiuni.

In astfelu de positiuni tare de fire trebuie se fia unu omu, pentrucă sē-se pōta tîenē, si se nu alunece in lupte politice, nu că omu independentu, ci impinsu in contra vointiei lui de primari, si de alti ōmeni, cari dictēza primariului din comuna.

Preotulu inca este omu. Si cand elu va fi plătitu de ōmenii stepanirei, este naturalu, ca elu va fi mai putienu, seau mai multu influențiatu de acesti ōmeni, si impinsu de multe ori la acte, cari nu promovēza interesel' poporului, pre carele lu-pastoresce.

De acēsta positiu trebuie feritu si aপরatu cāt numai se pōte preotulu.

Este pré adevratu, ca fiendu si elu cetatiēnu este investitu cu drepturi politice. Ér daca legislatiunea l'a investitu cu aceste drepturi, totu legislatiunea are detorint'a, se-i creeze o positiune, in carea gasindu-se se-le pōta exerciá liberu si neinfluențiatu de nimenea, ci condusu numai si numai de interesele poporului, pre carele lu-pastoresce.

Si daca statulu romanu, precum nu ne indoimu, voiesce a ridicá clerulu si a face din elu acea clasa luminata, carea se constituie mandri'a societății, — atunci, credint'a nōstra este, ca acēst'a nu o va potē ajunge prin proiectulu de lege, de care vorbimu.

* * *

Preoti'a este o chiamare sublima, si că atare un'a din cele mai grele. In acelasi timp este preoti'a unu oficiu, carele propriamente nu se pōte controlá. Nu esista adeca foru in lume, carele prin aplicarea unu bunu sistemu de controla se pōta silí pre preotu a face si a-si indepliní cu succesu detorintiele cele multe si mari, cari sunt impreunate cu oficiulu seu.

Uniculu motoru, carele pōte face pre preotu, se fia omulu, si functionariu alu bisericei si alu poporului, la înaltimea misiunii, este inim'a lui.

Inim'a preotului, că si a ori-carui omu se formēza prin educatiune. Formata acēsta inima prin educatiune este si ea espusa, cand intra omulu in viētia, multeloru ispite, la cari este espusu fie-care omu in acēsta lume. Si daca voimu, că acēsta inima a preotului se fia ferita, si se pōta resiste acestoru ispite, — societatea are neaperatu detorint'a a-o ingradí. — legandu-o încât numai se pōte de interesele poporului, de interesele turmei cuventatōrie.

Si statulu romanu pōte satisface usioru acestei conditiuni. Regatulu Romaniei are in proprietatea sa mosii si domenii estinse, mosii, cari parte mare erau odiniōra proprietatea bisericei.

Ei bine, daca acum statulu voiesce a ridicá clerulu, atunci ecuitabilu si cu dreptate este, ca in locu de unu salariu in bani, sē-se dea fiecarui preotu o cantitate de pamentu, alu carui venitu se fia identicu cu salariulu intenționatu. Folosint'a acestai pamentu se fia a preotului, ér proprietatea se fia a bisericei. Cu chipulu acest'a s'ar potē ajunge la mari si insemnate rezultate. Biserice'a ar deveni o corporatiune cu mai multa influentia, si autocefali'a ei, decretata prin constitutiunea tierii nu ar potē fi conturbata prin nici unu feliu de impregiurări, la cari din nefericire sunt atât de desu espuse tōte statele din lume.

Unu rezultatu si mai mare decāt acēst'a ar fi, ca preotulu din regatulu Romaniei ar fi si s'ar semti mai mosineanu, de cum dōra se semte astadi, unu omu mai legatu de interesele tierii si ale poporului, — si in acelasi timp unu omu cu o positiune independenta si neinfluențabila din partea nimenui altui'a, decāt de interesele tierii.

Cascigu mare ar fi acēst'a positiune a preotului si pentru tiēra si pentru biserică.

Tiēr'a ar avē in cleru pentru toti timpii si intre tōte impregiurările o clasa puternică de ōmeni luminati, pre cari ar potē totdeun'a contá, si carea in timpuri bune si in timpuri grele i-ar potē aduce cele mai mari servitiu.

Este apoi o detorintia cardinala a preotului, că elu se aiba o casa de modelu, pentrucă si in acēsta forma se pōta servi cu faptele si modulu seu de viētia că pilda buna credintiosiloru.

Altcum traiesce inse unu omu cu salariu ficsu si altcum este modulu de viētia alu unui omu, pre carele impregiurările lui lu-silescu, că si elu sē-se ocupe cu economi'a de campu intocma că si credintiosii sei. Celu dantaiu se ocupa cu studiulu, daca are pentru acēst'a aplecare; ér daca nu are, — ceeace din nefericire nu este casu tocma raru — este espusu comoditătii si prin acēst'a fōrte adesea vitiului. Celu de alu doilea este avisatu la munca si la serguintia cu tōta cas'a s'a, si in acelasi timp silitu chiar prin forci'a impregiurárilor a duce o viētia de modelu,

si a servi si cu faptele si cu viéti'a cá esemplu si pilda viia credintiosiloru. Preotii, fiendu ómeni luminati si cualificati, aru introduce apoi de siguru in pamenturile loru o economia de modelu, si poporulu incetulu cu incetulu s'ar deprinde si elu a-i urmá. — ceea ce ar contribui fórté multu la ridicarea si chiar la bogati'a tierii.

Mai sunt apoi si alte multe folóse, cari ar poté resultá pentru tíera facendu-i-se preotului acestu modu de dotatiune. Dar trecendu de asta data preste acestea revenimu la asertulu nostru de mai sus, si repetimu, ca nu va fi bine, daca ameliorarea dotatiunei preotiloru din Romani'a se va face prin crearea unui salariu ficsu, fia dela comuna, fia dela statu.

Cá dovéda pentru asertulu nostru vomu invocá si unu esemplu.

Este sciutu ca intre preotii romani, cei cu mai multa cualificatiune si cei cu mai multe cunoscintie sunt preotii din Bucovin'a. Nu cunóscemu de aprópe pre acesti preoti. Totu ce scimu despre activitatea loru, scimu din ceea ce din cand in cand se publica prin jurnale. Nici aceea nu scimu, si nu potemu sci, daca drepte si adeverate sunt cele ce se publica prin jurnale. Dar daca aceste publicatiuni sunt adeverate, —atunci acesti preoti cualificati nu facu poporului, pre carele lu-pastorescu nici pre departe servitiile ce le aru poté face dupa cualificatiunea si cunoscintiele loru. —

Si daca este asia, lucrulu ni-se infacisíeza fórté naturalu. Preotii din Bucovin'a sunt bine dotati din fondulu religionaru, si cá atari suntu mai putien legati de interesele poporului, decât preotii din pãrtile nóstre, care dupa modulu loru de dotatiune au se pórté si ei acelasi modu de viétia, aceleasi sarcine si greutãti, cá si credintiosii.

Am serisu acestea aci pentrucá se atragemu a-tentiunea celoru chiamati din regatulu Romaniei a dá o buna solutiune cestiunei ameliorãrii dotatiunei clerului de miru. Nu scimu ce sórte vor avé cuvintele nóstre. Aiba ele inse ori-ce sórte, noi ne multiemimu, si ne vom multiemi cu faptulu, ca ne-am implinitu o de-torintia.

Cercetarea bisericeii din partea poporului nostru.

Diceamu in unulu din numerii trecuti, ca-i plange inim'a omului de durere, — cand, mergendu prin unele comune de ale nóstre, vede biserici pompóse, dar le afla fara credintiosi pre timpulu servitiului divinu.

Cestiunea, de carea vorbimu, este unu lucru mare. In modulu, cum cercetéza poporulu nostru biseric'a, se manifestéza fara indoiéla semtiulu lui de pietate. Acestu semtiu este in biserica fundamentulu a tóta zidirea. De aceea trebue se-ne ocupãmu cât mai desu de densulu.

Faptu este, precum am disu mai sus, ca sunt comune, in cari poporulu nu cercetéza biseric'a, si in

urmare voindu a-si formá cinev'a o judecata asupra semtiului de pietate alu credintiosiloru — ajunge la o conclusiune, carea ne umple inim'a de durere.

Poporulu, lipsitu de semtiulu de pietate este fara indoiéla unu poporu, la carele a inceputu a-se formá germenele demoralisãrii, — si in acelasi timpulu unu poporu, asupra carui'a biserice'a nu mai poté esereciã nici unu feliu de influintia.

Biserice'a poté vorbí numai cu acei'a dintre credintiosi, cari cercetéza servitiulu divin, ér facia de credintiosii, cari nu o cercetéza este o institutiune, lipsita de putere.

Si daca avemu credintiosi, cari nu cercetéza biserice'a — atunci neaperatu trebue se fia vre unu casuru, si acestu casuru nu-lu putem cautá aiurea, decât la noi acei'a, cari constituimu biserice'a propu-netória.

Am trebuitu adeca, cá seau noi, seau antecesorii nostri se ne facemu vinovati de unele sminte, prin cari s'au instrainatu poporulu de noi si de bisericea; si instreinandu-se s'a lasatu sedusu si rapitu de impregiurãrile vietii din timpulu nostru, impregiurãri, cari nu sunt tocma favorabile semtiului de pietate alu credintiosiloru.

Cestiunea, de carea ne ocupãmu, nefiendu o cestiune noua — ómenii au vorbitu si pana acum de dens'a si in cercuri private si in publicu. Din tóte cele ce le am auditu si cetitu in acésta directiune, se pare, ca conclusiunea generala este: ca poporulu nu cercetéza biserice'a din motivulu, ca ritualulu nostru ar fi pré lungu si obositoriu, si ca nu presenta ascultatoriloru variatiunea, ce o ascépta omulu — spre a-si poté satisface si multiemi pre deplinu semtiulu seu de pietate.

Nimicu mai gresitu, decât o astfeliu de judecata!

Mai antaiu si mai antaiu nu este adevratu, ca lungimea, seau scurtimea ritualului nostru ar fi caus'a necercetãrii bisericeii. Si in acésta convictiune ne intaresce impregiurarea, ca chiar poporulu din acele pãrti, in cari este mai putien cercetata biserice'a, iubescé cele mai multe ceremonii. Si daca cu deosebire la serbatorile mai mari nu va vedé, ca aceste ceremonii se esecuta cu solemnitatea, cu carea a fost elu invetiatu d.n betrani; atunci elu ne spune, ca nici nu semte, ca este serbatóre.

Si daca poporulu ne spune, si ne vorbesce astfeliu, atunci elu de siguru ne vorbece, cum i-dictéza inim'a, — in urmare adeverulu.

Nici ca s'ar poté altcum.

Poporulu nostru este unu poporu cu o fantasia fórté desvoltata. Cá atare elu ascépta, cá acésta fantasia a s'a se fia satisfacuta si in ale religiunei. Ér ceremoniele bisericesci nu sunt alt'a, decât nesce medilóce, prin cari influintiandu asupra fantasiei credintiosiloru, biserice'a voiesce se petruna asupra inimei, vét'r'a si locul de resiedintia alu religiositãtii si moralitãtii.

Purcediendu din acestu punctu de vedere, si a-sia credemu noi, ca elu este unic'a cheia sigura — intru judecarea cestiunei, ritualulu nostru nu este, nici nu póte fi nici lungu, nici obositoriu. Lungimea ritualului o pretinde fantasi'a si preste totu dispusetiunile spirituali ale poporului nostru.

Nici acea impregiurare, ca adeca ritualulu bisericeii nóstre nu ar presentá destula variatiune nu susta, si nu póte sustá, — dupace in genere este sciutu, ca ritualulu bisericeii nóstre prescrie pentru fiecare serbatóre cantári si rugatiuni deosebite, — si in urmare insusi ritualulu bisericeii nóstre ne presentéza o variatiune destulu de mare.

In alta parte trebue se cautámu dara smint'a.

Vomu fi gresitu de siguru noi, seau parintii nostri, si respective autecesorii nostri. Si aici si numai aici trebue cautata caus'a reului.

Si care se fia óre acésta sminta?

De buna seama n'am fost destulu de practici si destul de pastoralu intru administrarea functiunilor pastorali, si cu chipulu acest'a n'amu potutu eserciá asupra poporului acea putere atragetória, carea cu o buna chibsiuála si buna ingrijire o potemu eserciá de siguru asupra inimeloru credintiosiloru.

Daca esista acésta sminta, atunci ea trebue neperatu corésa. Si in privinti'a acést'a n'avemu a face alt'a, decât se cugetámu, si se fimu in curatu asupra formei si respective a modului, prin care se-o potém corege.

Se ne lamurimu, si se-ne luminámu deci asupra acestui modu.

Ritualulu bisericeii nóstre invólva in sene totu ceace este de trebuintia pentru edificarea religiósamoralá a credintiosiloru. Elu imbina rugatiunea cu cantári sublime si atragetórie, si in acelasi timp pretinde, cá cuventulu lui Ddieu prin predica sè-se imbine cu doctrin'a bisericeii. Poporulu nostru ascépta, cá tóte acestea sè-se esecute cu solemnitate. Elu doresce, cá inim'a lui atát prin cuprinsulu rugatiunei si doctrinei, cât si prin form'a, in carea i-se preda acésta chrana spirituala — se afe deplina mangaiare, recreatiune si intarire intru portarea sarcineloru vietii.

Persón'a principala, in sarcin'a carei'a este depusa esecutarea ritualulu bisericescu cu tóta pietatea si solemnitatea, este preotulu. Daca acestu ministru alu taineloru si asiedieminteloru bisericeii va fi petrunsu in inim'a s'a de sublimitatea chiamárii sale si de sublimitatea cuprinsului rugatiuniloru, pre cari le cetesce, atunci nu se póte, ca cuventulu procesu din inim'a preotului se nu lovésca si se nu misice inim'a credintiosiloru.

Totu protulu are apoi detorinti'a a ingrijí, ca si cantárele, cari se esecuta afara de altariu sè-se esecute astfeliu, incát se inspire pietate. Si in punctulu acest'a practic'a facuta cu corurile de plugari ne-a doveditu intr'unu modu, carele nu mai este indiosu pentru nimenea, ca plugariulu nostru sacrifica

bucuros timpu si ostená, se invetie cantare si armonia, cá se póta laudá pre Dumnedieu.

Multiemita Celui Atotputernicu, pre acestu terenu in pártile banatice cu deosebire am ajunsu atát de departe, incát plugariulu nostru si-tiene de cea mai mare onóre si de unu feliu de demnitate a portá pre peptulu seu o lira, cá semnu, ca este coristu.

Si in adeveru este o onóre pentru plugariulu nostru a fi unu coristu. Acestu titlu este o dovéda, pentru omulu, carele lu-porta, ca este unu omu de o buna crescere, unu omu, carele timpulu seu de odichna si recreatiune lu-petrece intru a-se cualificá si moralisá pre sene — feritu fiendu de ispitele comoditáti si ale petrecerii timpului in locuri stricatióse si ruinatórie.

In comunele, in cari sunt coruri de plugari, bisericele sunt pline de credintiosi. Ómenii mergu la biserica, se auda cantárele cele frumóse si edificatórie ale filoru si fratiloru loru. Pre langa aceste cantári mai audu aici rugatiuni si invetiaturi, si astfeliu se intorcu acasa dupa servitiulu divinu mangaiati si edificati in ale religiunei si moralitáti. Si cu bucuria inregistrámu aici, ca comunele, in cari sunt coruri, se cunoscú de departe, si se deosebescu de comunele fara coruri prin ordine, prin buna cuviintia si prin moralitate.

Poporulu nostru este apoi fórté dispusu pentru a invetiá. I-place invetietur'a si sfatulu bunu, atunci, cand acésta invetiatura si acestu sfatu este acomodatú trebuintieloru lui, si i-se preda intr'o forma accessibila.

Daca voimu, cá si prin acést'a se atragemu poporulu la biserica, atunci trebuintia este, cá se satisfacemu si acestei acceptári si dorintie legitime a poporului facia de noi.

Nu posede totu omulu si totu preotulu darulu oratoriei. Inima inse avemu toti, si sciutu este ca oratorulu se face, si nu se nasce, cá poetulu.

Spre a satisfacé acestei detorintie ne trebuiesce dara numai, cá se studiamu, si se cunóscemu trebuintiele poporului, si in acelasi timp se sentimu necazurile si greutátile lui. In casulu acest'a inim'a si cunoscintiele nóstre de buna seama ne voru face se aflámu cuvintele, prin cari se-lu potemu sfatú si de-prinde a preintempiná mai cu succesu aceste trebuintie. —

Inima si studiu practicú nentreruptu alu trebuintieloru poporului se recere dela oratorulu bisericescu, si cuvintele si form'a vinu de sene.

Pre langa acestea se mai recere apoi inca unu lucru, si acest'a este celu mai mare. Se cere, cá celu ce invétia, si sfatuiesce pre altulu,— se fia modelu de viétia si fapte bune, cá „vediendu ómenii faptele sale cele bune se prémarésca pre Tatalu nostru celu din ceriuri.“

Acestea sunt, credemu noi, medilócele prin cari vom poté influintiá, cá nici unu credintiosu se nu re-mana afara dela servitiulu divinu.

Cerem cam multe, cand cerem acestea, ni-se pôte obiectá din vre-o parte, si ni-se mai pôte dice, ca ne este usioru noue a cere tóte acestea, pentruca nu traimu in mediloculu poporului, cá se vedemu cât este de greu a-le esecutá.

Si in ceea ce ne privesce pre noi, au tóta dreptatea ómenii, cari ne ar face acésta obiectiune. Se-le respundemu inse, ca cele dise pana aci nu sunt esperientiele nóstre; ci sunt esperientie, facute de ómeni, cari sunt in practic'a preotiésca, cari au constatat prin activitatea si tienut'a loru, ca tóte se potu face, si inca bine se potu face.

Mai este inca o impregiurare, carea ni-se spune desu, si ni-se spune cu tóta dreptatea, si anume: ca preotii nostri sunt fórte putien remunerati pentru servitiile loru. Si in adeveru asia este; dar faptu este pre de alta parte, ca noi preotii si toti functionarii bisericeii avisati suntem la denariulu poporului.

Acestu denariu de siguru sta in reportu fórte stensu cu sentiulu lui de pietate. Si in acelasi timpu faptu este, ca in aceeasi proportiune, in carea cresee, seau decade sentiulu de pietate alu credintiosiloru,— cresee seau scade si denariulu, la carele suntem noi avisati.

De aici trebue se procedemu in biserica in tóte actiunile nóstre—incependu cu ingrijirea, cá in totu loculu se ameliorámu frecuentatiunea bisericeii si se ridicámu sentiulu de pietate alu poporului.

Divinitatea lui Isus Christosu

probata prin escelenti'a calitatiloru sale psichice.

(Continuare si fine).

II.

Celu mai frumosu dintre astre (stea fixa), pentru ochii muritoriloru, este sórele: de asemenea, celu mai frumosu dintre organele nóstre este inim'a. Inim'a in omu are acelasi rolu, cá si sórele in natura: ea insufletiesce, incaldiesce si vivifica. Cand cineva dice de unu omu ca are spiritulu, atunci lu-lauda, dar cand dice ca are inima, lu-lauda si mai multu. In adeveru, inimele mari sunt acele ce onoréza mai multu omenirea, si care lasa in istorie amintirea cea mai dulce, fiindca mai cu seama ele se devotéza mai multu la servitiulu altor'a. Posteritatea recunoscatóre se misica multu mai adencu la numele lui Vasile celu mare, decât la numele lui Fotie; pentru ca Fotie fu barbatu de spiritulu, éra Vasile de o mare inima. Dar Isus Christosu avu inim'a nu numai a unui omu perfectu bunu, ci inim'a chiar a unui Ddieu; si ori-cine lesne va primí acést'a, de va considerá pana la ce gradu inaltu indurarea sa pentru umanitate a fost vie, universala si statornica.

Mai antáiu, admirati puterea vie a indurarei sale, care lu-impinge instinctivu de partea miseriei morale si fisice. Pecatosii si neputintiosii, aceste doue categorii de fiintie parasite din partea omenirii, sunt favoritiile sei. Dragostea sa, catra densii si-íea aventu. Silinti'a sa este de a vindecá sufletele si corpurile suferinde. A ertá peccatele si tamadui miraculosu ranele, este totu un'a pentru densulu. Nimicu nu-lu opresce, nimicu nu-lu obosesc, nici lungimea distantiiloru, nici defaim'a opiniunii publice, nici suferinti'a lipsuriloru de totu feliulu; alérga din Iudea in

Galilea, dintr'unu orasiu in altulu, semanandu iubirea si binefacerele. Merge din cas'a centurionului la cea a lui Lazaru, declara sus si tare sinagogeii scandalisate, ca elu n'a venitu pentru cei drepti, ci pentru cei peccatosi, si se comparéza cu pastoriulu ce urmaresce ói'a cea perduta si móre pentru a o aperá; câte odata indurarea inimei sale este asia de pornita si energica, încât lu-face se-si uite si de nutrimentulu seu, si-lu arunca intr'unu sublimu estasu¹⁾. In fine, Isus nu se multimesce de a plânge de cei ce suferu, de a-i vindecá si de a le promite bucuriele ceriului, ci se identifica cu densii, si cutezarea iubirei sale merge pana a-lu face a se esprimá, ca seracii si elu ar fi un'a. Intr'unu dialogu ce Evangelistulu Mateiu ne-a conservatu intregu, Isus Christosu dice celoru drepti: „Veniti binecuventati Tatalui meu de mosteniti imperati'a ce v'am pregatitu voue dela intemeierea lumei. Cáci am flamanditu, si mi-ati datu de am mancatu; am insetatu, si mi-ati datu de am beutu; strainu am fost, si m'ati primitu; golu, si m'ati imbracatu, bolnavu, si m'ati cercetatu; in inchisóre am fost, si a-ti venitu la mine. Atunci ii-vor responde dreptii dicendu: Dómne! cand te-am vediutu flumandu si te-am nutritu; séu insetatu, si ti-am datu de a-i beutu? Cand te-am vediutu strainu, si te-am primitu; séu golu, si te-am imbracatu? Séu cand te-am vediutu bolnavu, séu in inchisóre, si am venitu la tine? Si respondiendu Christosu va dice loru: Adeveru dicu voue, intru cât a-ti facutu acestea unui'a din acesti frati ai mei mai mici, mie a-ti facutu²⁾.” In adeveru, omenirea nu érá depriusa a audí asemene accente, si nici odata nu le-a auditu decât din gur'a lui Isus. Dulcele nume de frate, ce omulu lu-reserva pentru cei nascuti din acelasi sange cu densulu, Isus Christosu lu-dá tuturoru celoru ce suferu. Miseri'a loru este miseri'a sa, si consolatiunea loru este consolatiunea sa: inimele aspre ce vor despretiui pre celu nenorocitu, vor primí dela Isus Christosu acestu cuventu intristatoriu: „Duceti-ve dela mine, blastematiloru, in foculu celu vecinicu; ca am flamanditu, am insetatu, am fost golu, bolnavu si in inchisóre si nu m'ati cercetatu; In adeveru, dicu voue: intru cât n'ati facutu acestea un'ri'a din acesti frati mai mici, nici mie nu a-ti facutu. Mergeti deci in munc'a vecinica, blastematiloru.” Nimicu nu esprima mai viu foculu iubirei lui Is. Christosu pentru omenire, ca acestu blastemu infioratoriu si nerevocabilu contra celoru ce n'au voitu a ajutá pre aprópele loru. Da, din acestu graiu esí caritatea (iubirea si indurarea) crestina. Anticitatea n'a cunoscutu acésta escelenta caritate ce apropie pre bogatu de seracu, si celoru ce n'au nimicu le face parte din bunurile celoru ce au multu. Ciceron in *Tractatulu seu de officii* impinge filantropi'a pana a dice ca suntem datori a aretá calea peregrinului ce ne intréba, si a imprumutá focu celui ce n'are. Afara de aceste servicii, ce noue ne-ar fi rusine de a le propune, nu dicu in o carte de morala, ci nici chiar pentru sfatulu din gura, aprópele érá unu strainu, ce n'avea nici unu dreptu la iubire din partea nóstra. I. Christosu inse schimbaba lucrurile, si dupa ce dádú esemplulu unei indurári ne-intrecute, promulga acésta lege, ce nici o filosofía nu pôte a o mai intrece: „Se iubesci pre aprópele teu ca pre tine insuti, fara a esceptá pre inimiculu teu; cáci daca alta data s'a disu: se iubesci pre aprópele, si se uresci pre inimiculu teu; eu inse ve dicu: iubiti pre inimicii vostri; bine faceti celoru ce ve blastema; faceti bine celoru ce ve urescu, si ve rugati pentru cei ce ve vatama si ve persecuta; se ve asemenati Tatalui vostru celui crescu, carele resare sórele seu preste cei rei si preste cei buni, si ploua preste cei drepti si preste cei nedrepti³⁾.” Ce sublima inima acelui ce cu-

¹⁾ Audiendu de acést'a, au esitu se-lu apuce, ca diceau: cá este in uimire. (Marc. III. 21.)

²⁾ Mateiu XXV. 34—46. — ³⁾ Mateiu V. 43. etc.

prinde o asemenea iubire! Si cum acésta iubire cresce in ochii nostri, cand o vedemu asia de neinteresata si curata! In adeveru, farmeculu suveranu alu iubirei este inocentia si neinteresarea, lucruri rari chiar la cei mai buni dintre noi, dar care in Is. Christos stralucescu cu o lumina estrordinara.

Acést'a inca nu-i tot. Indurarea inimei lui Is. Christos a fost nu numai vie, ci si universală; éra acést'a este alu doilea caracteru ce ne conduce a proclamá cá Isus Christos érá Dumnedieu.

In adeveru precum totu cultivatoriulu i-si ingradesce gradin'a sa, asia si fie-ce omu ridica inpregiurulu inimei sale óre-care stavile. Amicitia, familia, patria sunt pentru noi atâtea stavile marginitoare. Amorul inimei nóstre este atât'a de profundu, încât nimicu nu-lu pôte implea, si cu tóte aceste inim'a nu este capabila a iubi de opotriva mai multe lucruri de o data. Foculu inimei este cu atât'a mai petrundietoriu cu câtu-i mai concentratu. In acést'a apelezu la esperientia futuroru ómeniloru: inim'a omenésca óre nu-si ascunde amorulu seu, cá paserea cui-bulu si puii sei? Inim'a omenésca óre nu este jalusa de amorulu seu, cá si avarulu de tesaurulu seu? Da, o lege imperioasa face cá amorulu nostru se fie exclusivu, se-si traga niste limite, si sè se repauseze numai in o egoistica posesiune a obiectului ce iubeste. Is. Christos celu anteu a facutu esceptiune, si numai aceea ce mergu aprópe, si dupa densulu, facu esceptie in omenire. Tóte afectiunile legitime, afara de cele ale casatoriei, au miscatu inim'a lui Isus, dar ele nu l'au facutu exclusivu. Cunóstem intri'a acestei inimi mari; se ne reamintimu trasurile ei principale. In amicitie Isus n'a fost exclusivu: iubi pre Magdalin'a, pecatós'a ce se cai, pre Mart'a sor'a ei, pre Lazar, pre carele lu-planse la mormentu, pre apostolii sei si in particularu pre Petru, Iacob si Ioan, cari i-lu urmau pretutindenea. Cine nu scie cât iubiá elu famili'a s'a, a carei'a membri i-lu insotiau in cursele sale cu apostolii? Celu din urma cuventu pe cruce a fost de a incredintia pre mam'a sa discipululu seu iubitu Ioan. In fine si-iubesece patri'a sa. Lacrimile sale despre viitórea ruina a Ierusalimulu au remasu celebre, si nici odata cei mai mari cetatieni ai Atenei si ai Romei n'au facutu a se audí suspinuri de unu patriotismu asia de sublimu: „Ierusalime, Ierusalime, de câte ori am voitu a aduná fii tei in jurulu meu, cum aduna gain'a puii sei sub aripi, si n'ai voitu.“ Ce duosie patetica in ultimele cuvinte: „*si n'ai voitu!*“ Se simte sbucnindu nemesurata durere a inimei lui Isus Christosu, carele cu ochi profetici zaresce de mai nainte legeónele cele neimblandite ale lui Titus si vede ridicandu-se la ceriu flacarele ce avéu a consumá templulu lui Solomon. Dar nici patri'a, nici famili'a, nici amicitia nu séca indurarea sa. Daca Isus Christosu s'ar fi inchisu in cerculu ordinariu alu afectiunelor omenesci, inim'a sa n'ar fi avutu nimicu exceptionalu spre distingere de a nóstra. Ceea ce-lu ridica mai pre sus de inimele mari ce l'au precedatu, este ca elu celu antaia a pasitu preste orizontulu marginitu alu patriotismulu, pentru a imbratisia cu amorulu seu omenirea intréga, si ceea ce-lu ridica mai pre sus de inimele mari ce l'au urmatu in acésta cariera marétia, este ca toti au declarat u mergu sub inspiratiunea si imitarea esemplulu lui. Ce silintie au trebuitu inimei lui Isus pentru a rumpe acestu lantiu ce incatusia, in timpulu seu, inim'a omenésca in zidurile unei cetati! Romanulu numia nimicu pre celu ce trai'a afara de peninsul'a italiana, si Greculu mandru privea ca barbaru pre ori cine respirá sub unu ceriu strainu. Éra Iudeulu, si mai exclusivu, gustá o nespusa placere in a-si restringe sufletulu seu in cercuculu jalusu si strimtu alu nationalitateri sale, si se mângaiá in restristele sale, cugetandu ca unu

Mesi'a triumfatoriu va resbună curendu poporulu lui Davidu si va duce la marginea lunei, pe aripele fulgerului, numele tunatoriu alu lui Iehov'a. Dar inim'a lui Is. Christosu érá mai mare de cât glori'a acumulata a Romei, a Spartei, a Atenei si a Ierusalimulu. Elu tientea la o glorie mai inalta si care nu avea se costeze pre ómeni altu sange decât alu seu. „Veniti la mine voi toti (si se luám aminte la acestu cuventu universalu), *voi toti* cei osteniti si cari suferiti, si eu ve voiu usurá. „Mergeti, dise Apostoliloru, invetiati *tóte natiile* si le binecuventati.“ Cuceritorii pamentului diceau generaliloru lor: Veniti se facemu natiile captive si se le stórcemu aurulu si avutiile lor; veniti, se esterminámu si apoi se ne bucurámu. Is. Christosu inse poruncesce paciniciloru sei apostoli a merge la tóte natiile, nu pentru a le civilisá si binecuventá. In adeveru, inim'a lui Is. Christosu se consuma óre-cum de o nobila si neresistibila trebuintia de a binecuventá si a iubi, fara distinctiune de vresta, de secesu, de rangu si tíera: pre copii ce elu ii-desmérda, pre seracii ce elu ii-numesce frati ai sei, pre poporulu, in mijloculu carui'a a voitu a se nasce si a-si petrece viétia, pre Samaritanu, desi uritu de Iudeu, pre vamesiulu Zaccheu, pre centurionulu Romanu, pre femei'a adultera: Is. Christosu are su-rideri si bine-faceri pentru toti. Omulu, ori cât de mare ar fi, iea parte de ordinariu la certele tieri sale, pune patri'a sa mai pe sus de alte natii, si se dedá la prejude-tiele educatiunei si ale secululu seu: Dar Christosu nimicu nu face de astfelu. Elu insusi se numesce, nu Iudeu, nu Nazarénu, ci Fiu a-lu omului, voindu a insemná prin acést'a, ca in veri ce locu unde s'ar aflá unu omu, Is. Christosu este nu numai alu seu frate, ci alu seu fiu, si celu mai curatu sange alu maruntaelor sale. O asemenea iubire, asia de vie si universală, evidentu este nu a unui omu, ci a unui Ddieu.

Acésta iubire cu caractere asia de divine nu s'a imputienatu nici odata. Ea fu de o statornicie pana la mórte. Discipululu seu Ioan, inainte de a ne istorisí scen'a emotionata a celor din urma momente ale invetiatoriulu seu, nu pôte a nu ne face cunoscuta statornicia inimei sale intru a iubi pre ómeni. Evangelistulu ii-face o mare lauda. Cáci, daca pentru o inima simtitóre este de ajunsu de a concepe o afectiune vie, se cere inse o rara putere de caracteru pentru a fi statornicu in iubire. Éra acést'a se intempla din mai multe cause, ce ar fi prea lungu a-le studiá, cum: interesulu, absentia, ambitiunea, jalusi'a si mai cu seama nestatornicia omenésca, care este fondulu nenorocitu alu naturi nóstre. Asia, cand privimu ceea ce noi am trecut, câte ruini nu descoperimu in departare! Câte inimi legate de a nóstra, nu s'au deslegatu! Isus singuru a dusu la mormentu tóte afectiunile sale neatinse. Persecutiunea cea mai nedrépta nu pôte scóte din inim'a sa de cât cuvinte de iubire. Cand érá pre cruce, incungiu ratu de o multime selbaticita, ce-si batea jocu de densulu, cu fruntea acoperita de sudori, de scuipari si de sange, ne mai avendu decât o óra a vietiului între ur'a omenésca si parasirea lui Ddieu, chinuitu de o sete ardiétore, elu afla inca, chiar in agonie, destula putere a inaltia la ceriu acestu strigatu de nespusa indurare: „Érta-le loru, Pariute ca nu sciu ce facu!...“ O Christóse! Érta-le loru, pentru ca asia place inimei tale cei generóse, dar nu-i desvinovati! Óre n'au vediatu ei minunele tale? Óre renumele teu le este strainu? De ce crima te-au aflatu culpabilu? Ce reu le-ai facutu loru? Nu-i seusá; multiemesce-te numai a-i értá. — Asia ar vorbí unu omu, ci Ddieu este mai mare ca omulu, si numai unu Ddieu a pututu dice: „Pariute, érta-le loru, ca nu sciu ce facu!“ Acum intielegu acestu cuventu celebru a necredietoriulu J. J. Rousseau: „Daca viétia si mórtea lui Socratu este a unui in-

tieleptu, viéti'a si mórtea lui Is. Christosu este a unui Ddiu. *) " Acestu cuventu va remanea ca judecat'a si sententi'a omenei despre Is. Christosu. Acest'a ar terminá si acésta cuventare, daca n'asi avea de facutu o caldúrosa recomandare. Onorabili lectori! Cetiti Evangeliulu, si divinitatea lui Christosu nu ve va mai lasá nici o indoieála. O cuventare, ori cât de plina ar fi, nu póte espune decât punctele cele mai principale. Dar prin cetirea cu atentiune a Evangeliiei, si prin meditarea frumóselor principii ce ea cuprinde, marea inteligintia a lui Christ. cum si înduratórea si milós'a sa inima vor luá ia ochii vostri proportiuni suprau mane. Astadi se cetesce multu, si secol. alu XIX. s'ar putea cu dreptulu numí secolulu cetirei. Eu n'am in gandu a condamnă acést'a, voi face numai observarea daca ceea ce se cetesce nu este adesea fatalu si stricatoriu ideiloru sanatóse si buneloru moravuri. Pentru ce nu cetiti totu asia Evang., si de ce nu-lu cetiti, filioru vostri! Aici, in acésta carte negligiata si uitata, se afla leaculu tuturoru releloru societatei moderne. Afara de adevéururile profunde, de mactimele curate, inalte si mari, de care sunt semnate tóte paginile sale, ce frumósá cariera *Evangeliulu nu deschide* imaginatiunei! Literatur'a vre-unui poporu are óre vre-o colectiune de naratiuni, care se póta compará cu acele ce repórta Evangeliulu, si care sunt incadrate între Pesterea Betleemului si fluviulu Iordanu, între laculu Nazaretului si muntele Tabor, între nasipurile desiértului si crescetulu Golgotei? Milton si Klopstoc, Dante si Chataubriand au aretatu de câta poesie este plina sant'a Scriptura. Éra Germani'a, daca întrece in profunditate de cugutare pre alte natiuni, este ca ea cu preferintia si escelentia se ocupa mai seriosu cu studiulu Scripturei. Este necontradisú ca Protestantulu cetesce mai multu Evangeliulu decât Catholiculu si Ortodocsulu, de aceea si eulege fructe mai manóse din acestu arbore plinu de róde salutare. Se cetiamu dar mai adesea si mai bine pre divinulu invetiatoriu alu lumei, Domnulu Isus Christosu.

(Prelucratu si tradusú dupre conferintiele Abatelui G. Frémont catra lucratorii din Paris. 1879).

G. Erbicénu.

D i v e r s e.

* *Conferinti'a preotiésca-invetiatorésca* a tractului protopresviteralu alu Aradului este conchiamata pre diu'a de 26 Noemvre cal. vechiu a. c. la 9 óre inainte de amédi.

* *Schimbarea Sambetei la Jidovi.* Intre Israelitii din Americ'a s'a formatu in timpulu din urma o miscara, prin carea se intentionéza, cá in locu de diu'a Sambetei se se serbeze Duminec'a.

* *Siedintia publica.* Societatea de lectura „Andrei Siagun'a“ va arangia Vineri in 29 Noemvre st. v. in memori'a Marelui Archipastoriu Andreiu, o siedintia publica.

C o n c u r s e.

Se escrie concursu pentru ocuparea postulu de capelanie de clas'a II-a pe langa preotulu deficientu Maximilian Balintu din *Covasintiu*, cu terminu de alegere 3/20 Decemvre 1885.

Emolumintele suntú urmatórele: Alesulu capelanu se va folosi de jumetate venitul alu întregéi parochii precum si jumetate din sesiunea parochiala.

4) Emile. Profesiunea de credintia a Vicariulu Savoiađu.

Cei ce dorescu a ocupá acelu postu suntú avisati a-si substerne petitiunile instruate conform literei b) §-lui 15 din Regulamentu parintelui potopopu Georgiu Popovicu in Ménes per Gyrok pana in in 15 Decemvre st. n. a. c. — cei cu cualificatiune mai inalta vor fi preferiti.

Din siedintia comitetulu parochialu tienuta la 3 15 Noemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GERGIU POPOVICIU, m. p. prot.

—□—

Pentru deplinirea posturilor invetiatoresci dele scólele paralele gr. or. rom. din *Cianadulu-Serbescu*, protop. B. Comlosiulu, cottulu Torontalu, si inspec. Sieitinulu, conform ordinatiunei Ven. Consistoriu diecesanu din 7 Octomvre a. c. Nr. 3624, prin acést'a se escrie concursu pentru doue posturi invetiatoresci cu terminu de alegere pre 1/13 Decemvre.

Emolumintele pentru fiecare postu suntú: 1) Salariu anualu ficu 250 fl. v. a. 2) 25 meti de gráu class'a II. 3) Pausialu scripturisticiu 5 fl. 4) 1 jugeru pamentu aratoriu si 200□ gradina estravilana. 5) Cuartiru liberu pentru fiecare invetiatoriu separatu. 6) Pentru spesele conferintioru invetiatoresci, comitetulu ocasionalminte se va ingriji. 7) Dela ingropatiuni mari unde va fi poftitu 50 cr. mici 20 cr.

Dela recurentii cei ce voru refletá la vre-unulu dintre acestea doua posturi, se recere cá se produca: 1) Testimoniu despre absolvarea preparandiei. 2) Despre depunerea esamenulu de cualificatiune cu succesu bunu. 3) Despre depunerea esamenulu din limb'a magiara, apoi 4) Atestatu despre conduita si purtarea morala de pana acum, — cei ce nu voru produce astfeliu de documinte, nu potú contá, a fi luati in consideratiune. Recursele a se adresá comitetulu parochialu, se se trimita parintelui Teodor Popovicu insp. scol. comitat. Cianadulu in Sieitinu. Avendu alegendulu invetiatoriu a face si servitiu de cantoru, recurentii se invita a-se presentá in S. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Din siedinti'a comit. paroch. gr. or. rom. dela 28/10 st. v. 1885.

Elia Telescu, m. p.
presied. com. par.

Vasiliu Stanciu, m. p.
notariu subst.

In contielegere cumine: TEODOR POPOVICIU, m.p. insp. sc.

—□—

Pentru ocuparea parochiei vacante din opidulu *Moldov'a-noua*, dieces'a Caransebesiulu, protop. Bisericeii-albe, comitat. Carasiu-Severinu, in urmarea reposarii parochiulu Atanasie Popescu, se escrie de nou concursu cu terminu de recurgere para in 23 Decemvre st. v. 1885.

Alegerea se va tiené in 27 Decemvre st. v. 1885.

Emolumintele sunt:

a) Salariu anualu 300 fl. v. a. precum si 12 cara de lemne dela societatea calei ferate.

b) Venitulu stolaru usatú dela $\frac{2}{3}$ din parochia matora, carea are 3300 sufletu.

c) Birulu preotiescu anualu in suma de 207 fl. totu dela parochi'a matora. Pana cand inse iubilatulu parochu Constantin Popescu va fi in viétia, alegandu-lu parochu are a-i dá acestui'a din salariulu ce-lu capeta dela societate jumetate si din Birulu preotiescu éra jumetate.

Conform ordinatiunei consist. dto 22 Iuniu 1876 nr. 533 B. se obsérva aci, ca dupa mórtea preotulu iubilatú susamintitu, preotulu alegendu, fiind in parochia capelania sistemisata, are a dá capelanulu $\frac{1}{3}$ atát din biru cât si din stol'a dela comun'a matora.

Fiindcá opidulu *Moldov'a-noua* e parochia de clas'a prima, doritorii de a ocupá acestu postu au se posiéda cualificatiunea prescria in §. 15 lit. a) din Regutament. pentru parochii séu Atestatu de promotiune dela consist.

Recurentii au a substerne recursele loru instruate conform prescrișelor stat. org. si ale Regulamentului pentru parochii pana in terminulu de 23 Decemvre 1885 protopresviterului Bisericei-albe in Iam.

In fine recurentii, cari voescu a ocupá acést'a parochia au sè se prezenteze in vr'o Dumineca séu serbatóre in s. biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantare si oratoria.

Moldov'a-noua in 15 Noemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: FILIPU ADAMU, m. p. protop.

—□—

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la vacanta statiune din Bujoru, protop. Fagetului, — se escrie de nou concursu cu terminu de 30 de zile, dela prim'a publicare.

Emolumintele: a) in bani gat'a 300 fl. fiendu aici cuprinse competintiele pentru conferintie, curatoratu si scripturistica, 4 orgii de lemne de incalditu scól'a, b) cuartiru liberu cu 2 chilii, in localitatea scólei, camara, staulu pentru vite, siura, cocina, gradina de legume $\frac{1}{2}$ jugeru, c) dela fiecare inmormentare unde va fi poffitu 40 cr.

Aspirantii la acestu postu, sunt avisati recursele lor, adresate respectivului comitetu parochialu si ajustate conform dispusetiunilor stat. org. si a art. de lege XVIII. din 1879 a-le trimite Reverendis. Domnu protopresviteru At. Ioanovicu in Fagetu, pana la terminulu susindicatu.

Reflectantii, cei ce suntu apti intru intruarea corului vocalu, pe langa emolumintele amintite, vor mai primí unu onorariu anualu separat.

Recurentii sunt poffiti a se presentá in respectiv'a biserica in vre-o Dumineca séu serbatóre, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Bujoru in 7 Noemvre 1885.

In contielegere cu mine: ATANASIU IOANOVICIU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru indeplinirea postului invetiatorescu la scól'a confesionala gr. or. rom. din Giulvezu, protop. Cicovei, se escrie concursu cu terminu de alegere pana in 27 Decemvre st. v. 1885.

Emolumintele anuale sunt: 1) Salariulu anualu in bani gat'a 143 fl. 2) 60 meti grâu. 3) Pentru conferintia 10 fl. Pentru curatirea scólei (familiazu) 10 fl. 4) Pentru scripturistica 5 fl. 5) Pentru paie din care are a se incaldí si scól'a 32 fl. 6) 4 jugere pamentu aratoriu. 7) Cortelu liberu cu gradina de legumi. 8) Dela fie-care inmormentare unde va fi poffitu 20 cr.

Acésta statiune invetiatorésca fiind de clas'a prima, dela recurenti se recere se produca a) Atestatu de botezu. b) Atestatu despre absolvarea pedagogiei cu succesu. c) Testimoniu de cualificatiune si diploma din limba magiara. Cei cu clase, cei mai cualificati, precum si cei apti de a conduce corulu vocalu ce se va infintia, vor fi preferiti.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se aviséza a-si trimite recursele astfelu instruite conform prescrișelor din stat. org. bis. adresate catra comitetulu parochialu din Giulvezu — Reverendis. Domnu protopresviteru Paul Miulescu in Ciacov'a, cot. Timisiu, pana la 22 Decemvre a. c. si a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in S. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Giulvezu in 8 Noemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. prot. si inspect. scol.

—□—

Conform ordinatiunei Vener. Consistoriu diecesanu dte 31. Octomvre a. c. Nr. 3997. se escrie concursu pentru indeplinirea definitiva a postului invetiatorescu dela clas'a II. pentru scól'a greco-orientala romana din opidulu B. Comlosiu, cu terminu de alegere pe 22. Decemvre st. vechiu a. c.

Emolumintele sunt: a) In bani gat'a 500 fl. v. a. b) 2 lantie catastrale pamentu aratoriu, c) Cuartiru liberu in localitatea scólei, cu gradina de legume, d) 3 Stangeni de pae pentru incalditu, e) dela inmormentari unde va fi poffitu 40 cr. v. a.

Dela recurenti se pretinde se produca: 1) Atestatu de botezu, 2) Atestatu despre portarea morala, 3) Testimoniu preparandialu, 4) Testimoniu de cualificatiune pentru statiuni de clas'a 1-a. 5) Testimoniu de limb'a magiara. Cei cu clase, cei mai cualificati, precum si cei apti de a instrua corulu vocalu, vor fi preferiti.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se avisédia a-si trimite recursele astfelu instruite concernintelu protopopu respective Inspectoru scol. V. Sierbanu, la Folia via Voitek — pana la 20. Decemvre v. a. c., si a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in S. biserica spre a-si dovedi desteritatea in cantare si tipicu.

Din siedinti'a comit. parochialu gr. or. romanu din B.-Comlosiu, tienuta in 7. Novembre st. v. 1885.

Iulian Bogdanu, m. p.

parochu ases. consist. pres. com. parochialu.

In contielegere cu mine: VICHENTIE SIERBANU, m. p. protopopu si inspectore de scóle.

—□—

Conform ordinatiunei Ven. Consistoriu din Aradu de datulu 14. Augustu a. c. Nr. 2887, si a decisului comitetului parochialu, se escrie concursu pentru deplinirea postului de invetiatorésa la scól'a gr. or. romana de fete din Fabriculu Timisiorii, cu terminu de alegere pe 15. Decemvre a. c. st. v.

Emolumintele sunt:

1) Salariulu anualu de 320 fl. v. a. care suma, — dovindu alés'a progresu, — totu la cinci ani se inmareșce cu 50 fl. v. a. pana va ajunge la sum'a de 500 fl. v. a.

2) Cortelu liberu.

3) Pausialu scripturisticu 10 fl. v. a.

4) 12 metrii de lemne din cari este a-se incaldí si scól'a. —

Dela recurente se recere:

a) Atestatu de botezu, cumca suntu nascute greco-orientale romane.

b) Atestatu de moralitate.

c) Testimoniu despre scólele absolvite si a preparandii confesionale romane.

d) Testimoniu despre depunerea esamenului de cualificatiune si a limbei magiare.

Acele aspirante care sciu se propuna si lucruri de mana voru fi preferite.

Recurentele la acést'a statiune au se-si trimita recursele lor ajustate cu documentele necesarie si adresate comitetului parochialu parintelui Atanasiu Mercea, inspectoru scolaru in Partia (Paráčz Temes-megye) pana in 7. Decemvre a. c. st. v. càci cele intrata mai tardiu nu se voru luá in consideratia.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: ATANASIU MERCEA, m. m. inspectoru de scóle.

—□—